Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kolmas jaosto)

29 päivänä marraskuuta 2012 *

Julkiset palveluhankinnat — Direktiivi 2004/18/EY — Hankintaviranomainen, joka käyttää siitä oikeudellisesti erilliseen sopimuspuoleksi valittuun yksikköön vastaavaa määräysvaltaa kuin omiin yksikköihinsä — Velvollisuutta järjestää hankintamenettely unionin oikeuden sääntöjen mukaan ei ole (ns. in house -hankintamenettely) — Sopimuspuoleksi valittu yksikkö, johon useat alueelliset julkisyhteisöt käyttävät yhteistä määräysvaltaa — Edellytykset ”in house” -hankintamenettelyn soveltamiseksi

Yhdistetyissä asioissa C-182/11 ja C-183/11,

joissa on kyse kahdesta SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jotka Consiglio di Stato (Italia) on esittänyt 23.2.2011 tekemillään päätöksillä, jotka ovat saapuneet unionin tuomioistuimeen 18.4.2011, saadakseen ennakkoratkaisun asioissa

Econord SpA

vastaan

Comune di Cagno (C-182/11),

Comune di Varese,

Comune di Solbiate (C-183/11) ja

Comune di Varese,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto),

toimien kokoonpanossa: tuomarit R. Silva de Lapuerta, joka hoitaa kolmannen jaoston puheenjohtajan tehtäviä, K. Lenaerts, E. Juhász (esittelevä tuomari), T. von Danwitz ja D. Šváby,

julkisasiamies: P. Cruz Villalón,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Comune di Cagno ja Comune di Solbiate, edustajanaan avvocatessa C. Colombo,

— Italian hallitus, asiamiehenään G. Palmieri, avustajanaan avvocato dello Stato P. Gentili,

* Oikeudenkäyntikieli: italia.

— Itävallan hallitus, asiamiehenään M. Fruhmann,

— Puolan hallitus, asiamiehenään M. Szpunar,

— Euroopan komissio, asiamiehinään C. Zadra ja P. Manzini,

kuultuaan julkisasiamiehen 19.7.2012 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyynnöt koskevat unionin niiden oikeussääntöjen tulkintaa, jotka koskevat julkisen edun mukaista palvelua koskevan hankintasopimuksen suoraa tekemistä koskevan poikkeuksen eli niin sanotun in house -poikkeuksen soveltamisedellytyksiä.

2 Nämä pyynnöt on esitetty asioissa, joissa valittajana on Econord SpA ja vastapuolina Comune di Varese, Comune di Cagno ja Comune di Solbiate ja jotka koskevat sitä, ovatko nämä kaksi viimeksi mainittua kuntaa toimineet sääntöjenmukaisesti tehdessään palveluhankintaa koskevan sopimuksen suoraan ASPEM SpA:n (jäljempänä ASPEM) kanssa, ilman että ne järjestivät tätä hankintaa koskevan sopimuksen unionin oikeussääntöjen mukaisen tekomenettelyn.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

3 Julkisia rakennusurakoita sekä julkisia tavara- ja palveluhankintoja koskevien sopimusten tekomenettelyjen yhteensovittamisesta 31.3.2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/18/EY (EUVL L 134, s. 114) 1 artiklan, jonka otsikko on ”Määritelmät”, 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”a) ’Julkisia hankintoja koskevilla sopimuksilla’ tarkoitetaan rahallista vastiketta vastaan tehtyjä kirjallisia sopimuksia, jotka on tehty yhden tai useamman taloudellisen toimijan ja yhden tai useamman hankintaviranomaisen välillä ja joiden tarkoituksena on tässä direktiivissä tarkoitettu rakennusurakan toteuttaminen, tavaran hankinta tai palvelun suorittaminen.

– –

d) ’Julkisia palveluhankintoja koskevilla sopimuksilla’ tarkoitetaan muita kuin julkisia rakennusurakoita ja julkisia tavarahankintoja koskevia julkisia hankintasopimuksia, joiden kohteena on liitteessä II tarkoitettujen palvelujen suorittaminen.

– –”

4 Direktiivin 1 artiklan 4 kohdassa säädetään seuraavaa:

”’[Palvelukonsessiolla]’ tarkoitetaan muutoin samanlaista sopimusta kuin julkista palveluhankintaa koskevaa sopimusta, paitsi että palvelujen suorittamisen vastikkeena on joko yksinomaan [oikeus hyödyntää palvelua] tai tällainen oikeus ja maksu yhdessä.”

5 Direktiivin 20 artiklan sanamuoto on seuraava:

”Liitteessä II A lueteltuja palveluja koskevat sopimukset tehdään 23–55 artiklan mukaisesti.”

6 Saman direktiivin liitteessä II A olevassa ryhmässä 16 mainitaan ”jätevesi- ja jätehuoltopalvelut; puhtaanapito ja vastaavat palvelut”.

Italian lainsäädäntö

7 Asetuksen (decreto legislativo) nro 267, joka annettiin 18.8.2000 (paikallisyksiköiden järjestelmää koskevien säädösten koonnos) (GURI nro 227, 28.9.2000 – Supplemento ordinario nro 162; jäljempänä asetus nro 267/2000), 30 §:ssä säädetään seuraavaa:

”1. Paikalliset julkisyhteisöt voivat tiettyjen tehtävien ja palvelujen koordinoitua hoitamista varten tehdä keskenään tätä koskevia sopimuksia.

2. Sopimuksissa on vahvistettava niiden tarkoitus, kesto, sopimuspuolten kuulemistavat, niiden väliset rahoitussuhteet sekä vastavuoroiset velvoitteet ja takeet.

3. Valtio ja alueellinen julkisyhteisö voivat toimivaltansa puitteissa määrätä tietyn palvelun määräaikaista hoitamista tai jonkin työn toteuttamista varten sopimuspakosta paikallisten julkisyhteisöjen välillä vahvistettuaan ensin vakiosopimuksen.

4. Tässä pykälässä tarkoitetuissa sopimuksissa voidaan määrätä myös siitä, että perustetaan yhteisiä virastoja, joihin siirretään sopimukseen osallistuvien julkisyhteisöjen henkilöstöä ja joiden tehtävänä on hoitaa kyseisten sopimukseen osallistuvien julkisyhteisöjen puolesta julkisoikeudellisia tehtäviä, tai siitä, että sopimukseen osallistuvat julkisyhteisöt delegoivat tehtäviä yhdelle näistä julkisyhteisöistä, joka toimii muiden julkisyhteisöjen puolesta ja lukuun.”

8 Asetuksen nro 267/2000 113 §:n, jonka otsikko on ”Verkostojen hoitaminen ja taloudellisesti merkittävien paikallisten julkisten palvelujen suorittaminen”, 5 momentissa säädetään seuraavaa:

”[Paikallisen julkisyhteisön paikallinen julkinen] palvelu hankitaan alakohtaisen lainsäädännön mukaisesti ja Euroopan unionin oikeussääntöjä noudattaen siten, että palvelu annetaan

– –

c) kokonaan julkisyhteisöjen omistuksessa olevan pääomayhtiön suoritettavaksi sillä edellytyksellä, että osakepääoman omistavalla paikallisella julkisyhteisöllä tai paikallisilla julkisyhteisöillä on kyseiseen yhtiöön vastaavanlainen määräysvalta kuin sillä tai niillä on omiin yksikköihinsä ja että tämä yhtiö harjoittaa pääosaa toiminnastaan sen omistavan julkisyhteisön tai omistavien julkisyhteisöjen kanssa.”

Tosiseikat ja ennakkoratkaisukysymys

9 Unionin tuomioistuimelle esitetyistä asiakirjoista käy ilmi, että Comune di Varese perusti ASPEM-nimisen yhtiön hoitamaan alueellaan julkisia palveluja, pääasiallisesti kunnan puhtaanapitopalveluja ”in house” -palvelujen tarjoajana. Tosiseikkojen tapahtuma-aikaan tämä yhtiö oli lähes kokonaan Comune di Varesen omistuksessa, mikä takasi Comune di Vareselle määräysvallan tähän yhtiöön.

10 Comune di Cagno ja Comune di Solbiate tekivät vuoden 2005 aikana useita päätöksiä, joissa ne päättivät, että kunnan puhtaanapitopalvelu, täsmällisemmin kiinteistä yhdyskuntajätteistä huolehtimista koskeva palvelu hoidetaan koordinoidusti muiden kuntien kanssa asetuksen nro 267/2000 30 §:ssä ja 113 §:n 5 momentin c kohdassa tarkoitetulla tavalla, hyväksyivät Comune di Varesen kanssa tehtävän sopimuksen, jolla niiden kunnallinen puhtaanapitopalvelu annetaan ASPEM-yhtiön hoidettavaksi vastiketta vastaan, ja päättivät hankkia osuuden tästä viimeksi mainitusta yhtiöstä julkisina osakkeenomistajina hankkimalla kumpikin yhden tämän yhtiön osakkeen.

11 Unionin tuomioistuimelle esitetyistä asiakirjoista käy ilmi, että ASPEM-yhtiön osakepääoma oli 173 785 euroa ja se muodostui vastaavasta määrästä nimellisarvoltaan yhden euron osakkeita. Comune di Varese omistaa osakekannan enemmistön, koska se omistaa 173 467 osaketta. Loput 318 osaketta jakautuvat Varesen maakunnan 36 kunnan kesken siten, että yksittäiset omistusosuudet vaihtelevat yhden ja 19 osakkeen välillä.

12 Samanaikaisesti kun Comune di Cagno ja Comune di Solbiate hankkivat tämän omistusosuuden ne tekivät muiden järjestelyyn osallistuneiden kuntien kanssa osakassopimuksen, jossa määrätään niiden oikeudesta tulla kuulluiksi, nimittää jäsen valvontaelimeen ja nimittää hallituksen jäsen osakassopimukseen osallistuvien muiden kuntien suostumuksella.

13 Tässä yhteydessä nämä kaksi kuntaa katsoivat, että edellytykset kyseisen julkisen edun mukaisen palvelun ”in house” -hankinnalle täyttyivät, koska ASPEM oli alueellisten viranomaisten yhteisessä määräysvallassa. Nämä kunnat siis tekivät tämän hankintasopimuksen suoraan ASPEM:n kanssa. Econord SpA riitautti sen, että sopimus tehtiin tällä tavoin suoraan, ja väitti, että esillä olevassa asiassa näiden kahden kunnan määräysvaltaa ASPEM:ään ei ollut taattu, ja että sopimuksentekomenettely olisi näin ollen pitänyt toteuttaa unionin oikeussääntöjen mukaisesti.

14 Consiglio di Stato toteaa, että asiassa C-107/98, Teckal, 18.11.1999 annettu tuomio (Kok., s. I-8121) muodosti lähtökohdan oikeuskäytännölle, jossa täsmennetään edellytyksiä, joiden täyttyessä julkista hankintaa koskeva sopimus voidaan tehdä suoraan. Tässä asiassa annetun tuomion 50 kohdassa todetun mukaisesti sopimus voidaan tehdä suoraan, myös hankintaviranomaisesta muodollisesti ja oikeudellisesti erillisen henkilön kanssa, niissä tapauksissa, joissa alue- tai paikallistason julkisyhteisöllä on kyseiseen henkilöön vastaava määräysvalta kuin sillä on omiin yksikköihinsä ja joissa tämä henkilö harjoittaa pääosaa toiminnastaan sen omistavan julkisyhteisön tai sen omistavien julkisyhteisöjen kanssa. Tällaisessa tilanteessa kyseessä olevaa henkilöä ei voida pitää hankintaviranomaisen kannalta kolmantena osapuolena. Consiglio di Stato katsoo, että pääasiassa kyseessä olevat asiat koskevat asiassa Teckal annetun tuomion 50 kohdassa mainituista kahdesta kumulatiivisesta edellytyksestä vain sitä, joka koskee ”vastaavan määräysvallan” käyttämistä.

15 Consiglio di Stato katsoo, että asiassa C-458/03, Parking Brixen, 13.10.2005 antamassaan tuomiossa (Kok., s. I-8585) yhteisöjen tuomioistuin asetti ”vastaavan määräysvallan” tunnustamiselle melko tiukkoja edellytyksiä ja vahvisti sitä varten huomattavan määrän konkreettisia seikkoja.

16 Consiglio di Stato katsoo, että asiassa C-295/05, Asemfo, 19.4.2007 antamassaan tuomiossa (Kok., s. I-2999), asiassa C-371/05, komissio vastaan Italia, 17.7.2008 antamassaan tuomiossa ja asiassa C-324/07, Coditel Brabant, 13.11.2008 antamassaan tuomiossa (Kok., s. I-8457) yhteisöjen tuomioistuin kuitenkin jousti ja kevensi edellytyksiä, joiden on täytyttävä, jotta ”vastaavan määräysvallan” käyttäminen voidaan tunnustaa. Consiglio di Stato päättelee erityisesti tästä viimeksi mainitusta tuomiosta, että kyseessä voidaan katsoa olevan ”in house” -yhtiö, kun useat julkisyhteisöt käyttävät siihen yhdessä määräysvaltaa ja kun kunkin julkisyhteisön yksittäinen tilanne kyseiseen yhtiöön käytettävän määräysvallan osalta on merkityksetön.

17 Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin huomauttaa, että nyt esillä olevissa asioissa Comune di Varesella on ASPEM:ään täysi määräysvalta, toisin kuin Comune di Cagnolla ja Comune di Solbiatella. Yhden ainoan osakkeen hankkiminen ja erityisen heikko osakassopimus eivät kansallisen

tuomioistuimen mukaan johda minkäänlaiseen tosiasialliseen yhteiseen määräysvaltaan kyseessä olevaan yhtiöön, koska nämä kaksi viimeksi mainittua kuntaa eivät voi vaikuttaa ASPEM:n tekemiin päätöksiin eivätkä ne täytä ”vastaavan määräysvallan” kriteeriä. Edellä mainitussa asiassa Coditel Brabant annetun tuomion valossa sillä, mikä on kunkin osallisena olevan julkisyhteisön yksittäinen tilanne määräysvallan käyttämisessä, ei kuitenkaan ole merkitystä.

18 Edellä esitetyn perusteella Consiglio di Stato päätti lykätä lausunnon antamista asiassa ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”Onko periaatetta, jonka mukaan välineellisen yhtiön osakkaana olevan yksittäisen julkisyhteisön tilanteella ei ole merkitystä, sovellettava myös tapauksessa, jossa yksi sopimukseen osallistuvista kunnista omistaa välineellisestä yhtiöstä yhden ainoan osakkeen eivätkä julkisyhteisöjen välillä tehdyt osakassopimukset saa aikaan yhtiöön nähden mitään todellista määräysvaltaa sopimukseen osallistuvalle kunnalle, joten yhtiön osakkeen omistuksen voidaan katsoa olevan pelkkä muodollinen kehys palvelujen suorittamista koskevalle sopimukselle?”

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

Alustavat huomautukset

19 Comune di Cagno ja Comune di Solbiate väittävät, että nyt esillä olevien ennakkoratkaisupyyntöjen taustalla olevien tosiseikkojen tapahtumisen jälkeen ne aloittivat avoimia tarjouspyyntömenettelyjä, joiden päätteeksi kyseessä oleva sopimus myönnettiin lopullisesti ASPEM:lle. Niiden mukaan tämä olosuhteiden muuttuminen vaikuttaa unionin tuomioistuimen kansallisen tuomioistuimen esittämään kysymykseen antaman vastauksen hyödyllisyyteen.

20 Italian hallitus väittää, ettei ennakkoratkaisupyyntöä voida ottaa tutkittavaksi, koska pääasioiden oikeudellisia seikkoja ja tosiseikkoja ei ole kuvailtu riittävän täsmällisesti.

21 Tältä osin on muistutettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan SEUT 267 artiklassa tarkoitetussa menettelyssä, joka perustuu kansallisten tuomioistuinten ja unionin tuomioistuimen tehtävien selkeään jakoon, yksinomaan kansallinen tuomioistuin on toimivaltainen toteamaan pääasian tosiseikat ja arvioimaan niitä sekä tulkitsemaan ja soveltamaan kansallista lainsäädäntöä. Samalla tavoin yksinomaan kansallisen tuomioistuimen, jossa asia on vireillä ja joka vastaa annettavasta ratkaisusta, tehtävänä on kunkin asian erityispiirteiden perusteella harkita, ovatko sen unionin tuomioistuimelle esittämät kysymykset tarpeellisia ja onko niillä merkitystä asian kannalta. Jos esitetyt kysymykset koskevat unionin oikeuden tulkintaa, unionin tuomioistuimen on siten lähtökohtaisesti ratkaistava ne (asia C-553/11, Rintisch, tuomio 25.10.2012, 15 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

22 Unionin tuomioistuin voi jättää tutkimatta kansallisen tuomioistuimen esittämän ennakkoratkaisupyynnön ainoastaan, jos on ilmeistä, että pyydetyllä unionin oikeuden tulkitsemisella ei ole mitään yhteyttä kansallisessa tuomioistuimessa käsiteltävän asian tosiseikkoihin tai kohteeseen, jos kyseinen ongelma on luonteeltaan hypoteettinen taikka jos unionin tuomioistuimella ei ole tiedossaan niitä tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja, jotka ovat tarpeen, jotta se voisi antaa hyödyllisen vastauksen sille esitettyihin kysymyksiin (em. asia Rintisch, tuomion 16 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

23 Tässä tapauksessa ei ole näin. Kansallinen tuomioistuin pyytää unionin tuomioistuinta selventämään oikeuskäytäntöään, joka koskee yhteistä määräysvaltaa, jota useat hankintaviranomaiset käyttävät yhdessä omistamaansa sopimuspuoleksi valittuun yksikköön, sekä edellytyksiä, joiden täyttyessä on katsottava, että tällaisessa tapauksessa käytetään ”vastaavaa määräysvaltaa”, eli kysymystä, joka kiistatta

liittyy pääasioiden kohteeseen. Lisäksi unionin tuomioistuin katsoo, että tässä pyynnössä esitetyt tiedot lainsäädännöstä ja tosiseikoista ovat riittävät, jotta se voi antaa esitettyyn kysymykseen hyödyllisen vastauksen.

24 Tästä seuraa, että ennakkoratkaisupyynnöt voidaan ottaa tutkittavaksi.

Asiakysymys

25 Oikeuskäytännössä todetaan vakiintuneesti, että hankintaviranomainen, kuten alue- tai paikallistason julkisyhteisö, on vapautettu velvollisuudesta aloittaa julkista hankintasopimusta koskeva tekomenettely silloin kun sillä on sopimuspuoleksi valittuun yksikköön vastaava määräysvalta kuin sillä on omiin yksikköihinsä ja kun tämä yksikkö harjoittaa pääosaa toiminnastaan sen omistavan hankintaviranomaisen tai omistavien hankintaviranomaisten kanssa (em. asia Teckal, tuomion 50 kohta). On selvää, että tätä oikeuskäytäntöä, jossa alun perin oli kyse julkisia tavaranhankintoja koskevien sopimustentekomenettelyjen yhteensovittamisesta 14.6.1993 annetun neuvoston direktiivin 93/36/ETY (EYVL L 199, s. 1) tulkinnasta ja soveltamisesta, voidaan soveltaa myös julkisia rakennusurakoita ja palveluhankintoja koskevien sopimusten tekomenettelyihin.

26 On korostettava myös, että oikeuskäytännön mukaisesti kysymys siitä, onko kyseessä palvelukonsessio vai julkisia palveluhankintoja koskeva sopimus ja, tässä viimeksi mainitussa tapauksessa, saavuttaako sopimuksen arvo unionin oikeussäännöissä vahvistetun kynnyksen, ei vaikuta vastaukseen, joka unionin tuomioistuimen on annettava esitettyyn ennakkoratkaisukysymykseen, koska unionin oikeussääntöjen soveltamista koskevaa poikkeusta, jota sovelletaan, kun ”vastaavan määräysvallan” käyttämisen edellytykset täyttyvät, voidaan soveltaa kaikissa näissä tilanteissa (ks. vastaavasti asia C-573/07, Sea, tuomio 10.9.2009, Kok., s. I-8127, 31–40 kohta).

27 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kyse on ”vastaavasta määräysvallasta”, kun kyseessä olevaan yksikköön käytetään sellaista määräysvaltaa, että hankintaviranomainen voi vaikuttaa sen päätöksiin. Kyseessä on oltava mahdollisuus vaikuttaa ratkaisevasti sekä kyseisen yksikön strategisiin tavoitteisiin että sen tärkeisiin päätöksiin (em. asia Parking Brixen, tuomion 65 kohta; em. asia Coditel Brabant, tuomion 28 kohta ja em. asia Sea, tuomion 65 kohta). Toisin sanoen hankintaviranomaisella on oltava mahdollisuus käyttää tähän yksikköön rakenteellista ja toiminnallista määräysvaltaa (em. asia komissio v. Italia, tuomion 26 kohta). Oikeuskäytännössä edellytetään myös, että tämä määräysvalta on todellista (em. asia Coditel Brabant, tuomion 46 kohta).

28 Oikeuskäytännön mukaan on niin, että jos käytetään usean viranomaisen yhdessä omistamaa yksikköä, nämä viranomaiset voivat yhdessä käyttää ”vastaavaa määräysvaltaa” ilman, että on välttämätöntä, että jokainen niistä käyttää tätä määräysvaltaa yksin (ks. vastaavasti em. asia Coditel Brabant, tuomion 47 ja 50 kohta ja em. asia Sea, tuomion 59 kohta).

29 Tästä seuraa, että jos viranomainen tulee vähemmistöosakkaaksi julkisyhteisöjen omistuksessa täysin olevaan osakeyhtiöön voidakseen antaa tietyn julkisen palvelun hoitamisen kyseisen yhtiön tehtäväksi, tämän yhtiön osakkaina olevien viranomaisten määräysvalta yhtiöön voidaan luokitella sitä määräysvaltaa vastaavaksi, joka niillä on omiin yksikköihinsä, kun näillä viranomaisilla on tämä määräysvalta yhdessä (em. asia Sea, tuomion 63 kohta).

30 Vaikka silloin kun useat viranomaiset antavat julkisen palvelun yhteisen tehtävän yhteisen yksikön hoidettavaksi ei tosin ole välttämätöntä, että jokainen näistä viranomaisista yksin käyttää tähän yksikköön erillistä määräysvaltaa, on näin ollen kuitenkin niin, ettei määräysvalta tähän yksikköön voi perustua vain sille viranomaiselle, joka omistaa enemmistöosuuden kyseessä olevasta yksiköstä, kuuluvaan määräysvaltaan, sillä muuten yhteisen määräysvallan käsite tehdään tyhjäksi.

31 Jos hankintaviranomaisella olisi yhteisomistuksessa olevassa sopimuspuoleksi valitussa yksikössä asema, joka ei takaisi sille vähäisintäkään mahdollisuutta osallistua tähän yksikköön kohdistuvan määräysvallan käyttämiseen, avautuisi nimittäin mahdollisuus julkisia hankintasopimuksia tai palvelukonsessioita koskevien unionin oikeussääntöjen kiertämiseen, jos puhtaasti muodollinen osallistuminen tällaiseen yksikköön tai sen johtamisesta vastaavaan yhteiselimeen vapauttaisi hankintaviranomaisen velvollisuudesta aloittaa tarjouspyyntömenettely unionin oikeussääntöjen mukaisesti, vaikka tämä viimeksi mainittu ei millään tavoin osallistuisi tähän yksikköön kohdistuvan ”vastaavan määräysvallan” käyttämiseen (ks. vastaavasti asia C-231/03, Coname, tuomio 21.7.2005, Kok., s. I-7287, 24 kohta).

32 Tästä seuraa, että pääasioissa ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen tehtäviin kuuluu tarkistaa, onko Comune di Cagnon ja Comune di Solbiaten tekemä osakassopimus, jossa niille myönnetään oikeus tulla kuulluiksi, nimittää jäsen valvontaelimeen ja nimittää hallituksen jäsen osakassopimukseen osallistuvien muiden julkisyhteisöjen suostumuksella, omiaan mahdollistamaan näille kunnille tosiasiallisen osallistumisen ASPEM:ään kohdistuvaan määräysvaltaan.

33 Edellä esitetyt toteamukset huomioon ottaen esitettyyn kysymykseen on vastattava, että kun useat viranomaiset perustavat hankintaviranomaisen ominaisuudessaan yhdessä yksikön, jonka tehtäväksi annetaan näille viranomaisille kuuluva julkisen palvelun tehtävä, tai kun viranomainen liittyy tällaiseen yksikköön, unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä asetettu edellytys, jonka mukaan näiden viranomaisten, jotta ne vapautetaan velvollisuudestaan aloittaa unionin oikeussääntöjen mukainen julkisia hankintasopimuksia koskeva tekomenettely, on yhdessä käytettävä tähän yksikköön vastaavaa määräysvaltaa kuin ne käyttävät omiin yksikköihinsä, täyttyy, kun jokainen näistä viranomaisista omistaa osan kyseisestä yksiköstä ja osallistuu sen johtaviin elimiin.

Oikeudenkäyntikulut

34 Pääasioiden asianosaisten osalta asioiden käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevien asioiden käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (kolmas jaosto) on ratkaissut asiat seuraavasti:

Kun useat viranomaiset perustavat hankintaviranomaisen ominaisuudessaan yhdessä yksikön, jonka tehtäväksi annetaan näille viranomaisille kuuluva julkisen palvelun tehtävä, tai kun viranomainen liittyy tällaiseen yksikköön, unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä asetettu edellytys, jonka mukaan näiden viranomaisten, jotta ne vapautetaan velvollisuudestaan aloittaa unionin oikeussääntöjen mukainen julkisia hankintasopimuksia koskeva tekomenettely, on yhdessä käytettävä tähän yksikköön vastaavaa määräysvaltaa kuin ne käyttävät omiin yksikköihinsä, täyttyy, kun jokainen näistä viranomaisista omistaa osan kyseisestä yksiköstä ja osallistuu sen johtaviin elimiin.

Allekirjoitukset